

Sygn. akt VIII U 906/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant:	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 15 marca 2016 r. w Gliwicach

sprawy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki Komandytowej w R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o wymiar składki na ubezpieczenie wypadkowe

na skutek odwołania (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki Komandytowej w R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 14 maja 2015 r. **nr** (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż płatnik składek w roku składkowym obejmującym okres od 1 kwietnia 2014r. do 31 marca 2015r. nie jest zobowiązany do opłacania składki na ubezpieczenie wypadkowe, podwyższonej

o 50 %;

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki Komandytowej w R. kwotę 1.200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt VIII U 906/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 maja 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. podwyższył płatnikowi składek (...) Sp. z o.o. w R. o 50% stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe za okres od 1 kwietnia 2014r. do 31 marca 2015r. i ustalił ją w wysokości 3% podstawy wymiaru. W uzasadnieniu decyzji ZUS podał, że płatnik składek, który zgłosił do ubezpieczeń społecznych co najmniej 10 ubezpieczonych i kod działalności (...), miał ustaloną stopę składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 2% podstawy jej wymiaru. W dokumentacji rozliczeniowej za miesiące od stycznia 2015r. do marca 2015r. płatnik składek wykazał zaniżoną stopę procentową składki na

ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 1,93% podstawy jej wymiaru w związku z czym, zgodnie z art. 34 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych należało wymierzyć składkę w wysokości 150%.

W odwołaniu od powyższej decyzji płatnik składek domagał się jej uchylenia i utrzymania odprowadzonej stopy procentowej składek na ubezpieczenie społeczne za okres sporny na dotychczasowym poziomie tj. 2%. W uzasadnieniu odwołania skarżący wskazał, iż w wyniku niezawinionego przeoczenia nie wprowadzono do programu kadrowo-płacowego składki w prawidłowej wysokości tj. 2%, co spowodowało zaniżenie składki za okres sporny o 0,07% w skali miesiąca. Niezwłocznie po dostrzeżeniu tego błędu, został on skorygowany, a składki nadpłacone. Odwołujący podniósł także, iż art. 34 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych może być zastosowany jedynie, gdy płatnik składek podał w informacji, o której mowa w art. 31 ust. 6 ustawy dane nieprawdziwe, lub nie przekazał ich w ogóle. Tymczasem w deklaracji (...) za rok 2013 prawidłowo podano wymagane dane, które posłużyły do wyznaczenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego odrzucenie, względnie jego oddalenie wskazując, że składająca odwołanie (...) Sp. z o.o. w G. nie wykazała umocowania do działania w imieniu płatnika (...) Sp. z o.o. w R.. ZUS podtrzymał nadto dotychczasowe stanowisko wskazując, iż od pracodawcy stale zajmującego się sporządzaniem dokumentacji rozliczeniowej do ZUS należy wymagać należytej staranności i znajomości przepisów, z których wynika zmieniona wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. W przedmiotowej sprawie płatnikowi składek można przypisać winę w przekazaniu nie odpowiadających stanowi faktycznemu danych i zaniżenia stopy procentowej składki.

Sąd ustalił co następuje:

Płatnik składek (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w R. prowadził działalność gospodarczą w zakresie obróbki metali.

W deklaracji (...) za 2013r. płatnik składek wykazał 10 osób ubezpieczonych, nadto wskazał rodzaj działalności wg (...) oraz brak osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy.

Za rok składkowy od 1 stycznia 2014r. do 31 marca 2015r. dla płatnika składek ustalono stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 2%.

Sąd ustalił, iż w deklaracjach rozliczeniowych ZUS DRA za okres od stycznia 2015r. do marca 2015r. płatnik składek wykazał zaniżoną stopę składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 1,93%.

Bezsporne jest, iż w dniu 21 maja 2015r. płatnik składek dokonał korekty dokumentacji rozliczeniowej i zapłacił różnicę w składce wypadkowej za okres od stycznia 2015r. do marca 2015r.

Zaskarżoną decyzją z dnia 14 maja 2015r. (...) Oddział w C. podwyższył płatnikowi składek (...) Sp. z o.o. o 50% stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe za okres składkowy od 1 kwietnia 2014r. do 31 marca 2015r. i ustalił ją w wysokości 3% podstawy wymiaru. Organ rentowy wskazał, iż w dokumentacji rozliczeniowej za miesiące od stycznia 2015r. do marca 2015r. płatnik składek wykazał zaniżoną stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 1,93% podstawy jej wymiaru w związku z czym, zgodnie z art. 34 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych należało wymierzyć składkę w wysokości 150%.

Sąd ustalił nadto, iż z dniem 3 marca 2015r. (...) Sp. z o.o. została prawomocnie wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego.

Następcą prawnym (...) Sp. z o.o. w R. jest (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowa w R., w imieniu której podmiotem upoważnionym do działania jest komplementariusz (...) Sp. z o.o. R..

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie akt organu rentowego.

Zebrane dowody Sąd ocenił jako spójne, logiczne w pełni wiarygodne i mogące być podstawą ustaleń faktycznych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie płatnika składek zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie Sąd wskazuje, że odwołanie nie podlegało odrzuceniu.

Jak ustalono (...) Sp. z o.o. nie istnieje – spółka została prawomocnie wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego. Następcą prawnym (...) Sp. z o.o. w R. jest (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowa w R., w imieniu której podmiotem upoważnionym do działania jest komplementariusz tj. (...) Sp. z o.o. R..

Zatem ostatecznie, po wezwaniu do usunięcia braków formalnych odwołania, odwołanie zostało wniesione przez osoby uprawnione do reprezentowania następcy prawnego płatnika składek.

Przechodząc do meritum należy wskazać, iż kwestią sporną w sprawie niniejszej jest zasadność podwyższenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe o 50% w myśl art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Powyższe kwestie reguluje ustawa z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (t. j. Dz.U. z 2015r. poz. 1242).

Zgodnie z art. 28 ust. 1 tej ustawy stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika składek zgłaszającego do ubezpieczenia wypadkowego nie więcej niż 9 ubezpieczonych wynosi 50 % najwyższej stopy procentowej ustalonej na dany rok składkowy dla grup działalności, zgodnie z zasadami określonymi w art. 30.

Zgodnie zaś z ust. 2 stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika składek zgłaszającego do ubezpieczenia wypadkowego co najmniej 10 ubezpieczonych ustala Zakład jako iloczyn stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe określonej dla grupy działalności, do której należy płatnik składek, i wskaźnika korygującego ustalonego dla płatnika składek, z zastrzeżeniem art. 33.

W myśl art. 29 ust 1 płatnik składek, o którym mowa w art. 28 ust. 2, należy do grupy działalności ustalonej dla jego rodzaju działalności według (...) ujętego w rejestrze REGON w dniu 31 grudnia poprzedniego roku.

Zgodnie z art. 31 ust. 1 pkt 2 ustawy wysokość wskaźnika korygującego, o którym mowa w art. 28 ust. 2, wynosi od dnia 1 kwietnia 2009r. – od 0,5 do 1,5 (ust.1 pkt 2) zaś wskaźnik korygujący ustala się na rok składkowy w zależności od kategorii ryzyka ustalonej dla płatnika składek (ust.2).

Po myśli art. 31 ust. 3 kategorię ryzyka dla płatnika składek ustala się w zależności od ryzyka określonego wskaźnikami częstości:

- 1)poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem;
- 2)poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich;
- 3) zatrudnionych w warunkach zagrożenia.

Zgodnie z ust 6 dane, o których mowa w ust. 3, płatnik składek przekazuje do dnia 31 stycznia danego roku za poprzedni rok kalendarzowy w informacji zawierającej w szczególności:

- 1) dane identyfikacyjne płatnika składek, określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych;
- 2) rodzaj działalności według (...);
- 3) liczbę ubezpieczonych zgłoszonych do ubezpieczenia wypadkowego;
- 4) adres płatnika składek.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości we własnym zakresie lub otrzymania zawiadomienia o stwierdzeniu nieprawidłowości przez Zakład, płatnik składek jest zobowiązany do złożenia korekty informacji, o której mowa w ust. 6 w ciągu 7 dni (ust.10)

Natomiast po myśli art. 34 ust 1 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, jeżeli płatnik składek nie przekaze danych lub przekaze nieprawdziwe dane, o których mowa w art. 31, co spowoduje zaniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, Zakład ustala, w drodze decyzji, stopę procentową składki na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych. Płatnik składek zobowiązany jest opłacić zaległe składki wraz z odsetkami za zwłokę.

Zgodnie z ust 2 jeżeli płatnik składek nie przekaze danych lub przekaze nieprawdziwe dane, o których mowa w art. 31, co spowoduje zawyżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, Zakład ustala stopę procentową składki na cały rok składkowy w wysokości stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych.

Przepis ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do płatników składek, o których mowa w art. 28 ust. 1 i art. 33 ust. 1 i 2, którzy nieprawidłowo ustalili liczbę ubezpieczonych lub grupę działalności, przy czym, jeżeli płatnik składek stwierdzi nieprawidłowość, obowiązany jest on ponownie ustalić stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe we własnym zakresie (ust. 3).

W przypadku, o którym mowa w ust. 1 i 2, płatnik składek zobowiązany jest złożyć brakującą informację lub dokonać korekty nieprawidłowej informacji (ust. 4).

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy, należy stwierdzić, iż brzmienie cytowanego wyżej art. 34 ustawy wskazuje jednoznacznie, że przesłanką konieczną do podwyższenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe o 50 % jest nieprzekazanie danych lub przekazanie nieprawdziwych danych, o których mowa w art. 31. Są to dane, na podstawie których ustala się dla danego płatnika wysokość wskaźnika korygującego: liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem, liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich, liczba zatrudnieniowych w warunkach zagrożenia. Nadto są to dane identyfikacyjne płatnika składek, rodzaj działalności według (...), liczba ubezpieczonych zgłoszonych do ubezpieczenia wypadkowego, adres płatnika składek.

W świetle zebranego materiału dowodowego, w szczególności złożonej w ZUS dokumentacji, należało stwierdzić, że dane te były przez odwołującego podane poprawnie. Płatnik składek poprawnie podał informacje dotyczące zarówno danych identyfikacyjnych płatnika określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, rodzaju działalności według (...), liczby ubezpieczonych zgłoszonych do ubezpieczenia wypadkowego, adresu płatnika składek jak i pozostałe dane. Płatnik składek nie przekazał do ZUS nieprawidłowych, tj. wprowadzających Zakład w błąd, ani też nie zataił danych istotnych.

Nadto ZUS nie kwestionował prawdziwości danych wskazanych w deklaracji (...) za 2013r.

Sąd wskazuje, że na podstawie powyższych danych, to ZUS ustala wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, która w przypadku płatnika została ustalona na poziomie 2% i której wysokości płatnik składek nie kwestionował.

Natomiast płatnik składek błędnie ustalił tj. w istocie zaniżył obowiązującą go wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w miesiącach od stycznia 2015r. do marca 2015r. do 1,93%, co zostało wykazane w miesięcznej deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA. Błąd ten był niezamierzony, wynikał z braku korekty stopy procentowej składki w programie kadrowo-płacowym i został dostrzeżony przez płatnika składek a następnie został skorygowany w dniu 21 maja 2015r. a różnica w kwocie należnych składek zapłacona, czego organ rentowy nie kwestionuje.

W ocenie Sądu, zniżenie przez płatnika obowiązującej go wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe nie wyczerpuje hipotezy normy prawnej zawartej w art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej, gdyż nie było ono wynikiem podania nieprawdziwych informacji lub ich zatajenia.

A zatem nie jest zasadne ustalenie przez organ rentowy stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 150 % i ustalenie jej w wysokości 3% podstawy wymiaru – w myśl art. 34 ust.1.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela w pełni stanowisko Sądu Apelacyjnego w Katowicach, prezentowane w wydanym w analogicznej sprawie wyroku z dnia 25 listopada 2008r. w sprawie III AUa 1163/08 (LEX nr 552000), zgodnie z którym: „odprowadzenie składki w zaniżonej wysokości nie prowadzi automatycznie do możliwości nałożenia na płatnika przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych sankcji określonej w art. 34 ust. 1 ustawy z 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych”.

Pogląd ten został również potwierdzony w uzasadnieniu do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2011r. (II UZP 1/11, LEX nr 749835), który wskazał, iż „przekazywanie przez płatnika do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składki w wysokości niższej od wymaganej, jeśli wynika ono z innych powodów niż nieprawidłowe ustalenie liczby osób zgłoszonych do ubezpieczenia społecznego (np. matematycznej pomyłki w wyliczeniu kwoty składki, wadliwego "przeimportowania" danych do programu komputerowego) nie wyczerpuje hipotezy normy art. 34 ust. 3 w związku z ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych z 2002r. i nie implikuje skutku objętego jej dyspozycją”.

Sąd orzekający wskazuje, że nawet w przypadku podania nieprawidłowych danych, o których mowa w art. 31 ustawy, zastosowanie sankcji przewidzianej w art. 34 ust. 1 ustawy nie ma charakteru absolutnego, a zależy od możliwości przypisania winy płatnikowi składek. Pogląd taki znajduje odzwierciedlenie w orzecznictwie. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 listopada 2013r. II UK 147/13 (LEX nr 1396514) „użyte w art. 34 ust. 1 ustawy z 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych sformułowanie "ustala" należy rozumieć w ten sposób, że Zakład jest wprawdzie zobligowany do nałożenia przewidzianej w tym przepisie sankcji, ale dopiero wtedy gdy stwierdzi fakt nieprzekazania mu danych lub przekazania nieprawdziwych danych, o których mowa w art. 31, a płatnik składek nie wykaże, iż nieprzekazanie przez niego danych lub przekazanie nieprawdziwych danych nastąpiło, mimo zachowania należytej staranności, to znaczy jest następstwem okoliczności, za które on nie odpowiada”. Jak wskazał Sąd Najwyższy celem tej instytucji jest zdyscyplinowanie płatników składek do należytego wykonywania ciążących na nich obowiązków. Dlatego też ich zastosowanie ma sens wówczas, gdy - przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności - można przewidywać, że spełnią one lub mogą spełnić założony przez ustawodawcę, dyscyplinujący cel. W przypadku stosowania obu wymienionych instytucji powinien być wzięty pod uwagę stosunek płatnika składek do realizacji ustawowych obowiązków, w tym także jego zachowanie po stwierdzeniu nieprawidłowości w dotychczasowym działaniu.

Sąd rozpoznający sprawę wskazuje, iż tym bardziej omawiana sankcja nie może być zastosowana w sytuacji, gdy nie doszło do przekazania przez płatnika składek nieprawdziwych danych.

Dodatkowo Sąd wskazuje, iż zaskarżona decyzja, wydana w dniu 14 maja 2015r. podwyższająca płatnikowi składek o 50% stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe za okres od 1 kwietnia 2014r. do 31 marca 2015r. dotyczy poprzedniego okresu składkowego.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela stanowisko prezentowane w uzasadnieniu do wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 14 maja 2013r. III AUa 1389/12 (LEX nr 1324689), iż przepisy ustawy wypadkowej, nie przewidują ustalenia stopy procentowej za lata ubiegłe.

Sąd Apelacyjny w Katowicach wskazał na treść z art.27 omawianej ustawy, zgodnie z którym stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe ustala się na rok składkowy, który z kolei w art. 2 pkt. 8 ustawy został zdefiniowany jako okres obowiązywania stopy procentowej składek na ubezpieczenie wypadkowe należnych za okres od dnia 1 kwietnia danego roku do dnia 31 marca następnego roku. Nadto Sąd Apelacyjny zwrócił uwagę na treść art. 32 ustawy, w którym przewidziano, iż o wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującej w danym roku składkowym Zakład zawiadamia płatnika składek, o którym mowa w art. 28 ust. 2, nie później niż do dnia 20 kwietnia danego roku, z wyłączeniem przypadków określonych w art. 33 ust. 1 i 2. Tak ustalony termin pozwala płatnikowi składek na opłacenie składki w zindywidualizowanej wysokości w terminach ustawowych.

Podobnie stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 17 grudnia 2013r. sygn. III AUa 341/13 (LEX nr 1487619), w którym wskazał, iż „niedopuszczalne jest podwyższenie przez ZUS stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za poprzedni rok składkowy po jego upływie (w trakcie kolejnego roku składkowego)”.

Mając zatem wszystkie powyższe względy na uwadze Sąd – na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. – zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził, iż płatnik składek w roku składkowym obejmującym okres od 1 kwietnia 2014r. do 31 marca 2015r. nie jest zobowiązany do opłacania składki na ubezpieczenie wypadkowe, podwyższonej o 50 %.

W punkcie drugim wyroku, na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013r., poz.490) zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki Komandytowej w R. kwotę 1.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Patrycja Bogacińska - Piątek